

TEIT HÍREK

2022. NOVEMBER

A tartalomról:

TEIT

- 2 A hollandiai gyakorlattal ismerkedtek a TEIT delegáltjai
- 4 Komoly fejtörést okoz az önkormányzatoknak az energiaár-emelés

RHK KFT.

- 8 Honti Gabriella: Nincs mit takargatnunk

PAKS II.

- 11 Fontos a nemzetközi együttműködés

Negyedéves beszámoló az RHK Kft. munkájáról

Gond nélkül működnek az RHK Kft. telephelyei, tárolói, az üzemeltetésben nincs fennakadás, ütemezetten végzik a szakemberek a karbantartási, fejlesztési feladatokat. Erről győződhetek meg a TEIT települések polgármesterei a Radioaktív Hulladékokat Kezelő (RHK) Kft. szokásos, negyedéves beszámolóján.

Cikkünk a 3. oldalon

Györkönyben ülésezett a társulási tanács

A zavartalan működéshez szükséges döntéseket hozott, jövő évi lehetőségeiről tárgyalt és egy november végi közmeghallgatás részleteiről döntött soros tanácskozásán a TEIT településvezetők grémiuma.

Cikkünk a 7. oldalon

A hollandiai gyakorlattal ismerkedtek a TEIT delegáltjai

A tapasztalatok cseréjét, a jó gyakorlatok megismerését szolgálta a nukleáris létesítmények környezetében létrejött önkormányzati társulások által alkotott szervezet, a GMF Borsele-i találkozója. A résztvevők betekintést nyertek az atomenergiaipar és az önkormányzatok kapcsolatának, valamint a balesetelhárítás és a hulladékkezelés hollandiai gyakorlatába.

Két év kihagyás után ismét személyes részvétellel rendezte meg közgyűlését a Nukleáris Létesítmények Körüli Európai Önkormányzatok Csoportja (GMF). A holland Borsele-ben rendezett eseményen Magyarországot Dohóczki Csaba, a GMF alelnöke, a TEIT részéről Romhányi Károly, Gerjen polgármestere, Koch István titkár, az ITET részéről Lieszkovszki Gábor Rád, és Makkos László, Vácduka polgármestere képviselte. Pia Almström elnök köszöntőjében kiemelte, hogy a vezetőség és a tagok digitális egyeztetéseken folyamatosan tartották a kapcsolatot a járvány idején. Meritxell Martell főtitkár az elmúlt évi tevékenységről szóló beszámolójában ismertette azokat a nemzetközi rendezvényeket, amelyeken a GMF a lakossági álláspontot képviselte. Az USA-ban az új atomenergetikai fejlesztések és az azoknak helyt adó önkormányzatok kapcsolata, Svédországban az SMR (kis moduláris reaktorok) új technológia és annak a helyi közösségek számára jelentő kihívásai voltak a középpontban.

A GMF folyamatosan szoros kapcsolatban van az Európai Unió képviselőivel, az Európai Bizottsággal, valamint a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel, annak érdekében, hogy a lakossági szempontokat, véleményeket vegyék figyelembe és vonják be a lakosságot a döntéshozatali folyamatokba. Az elmúlt időszakban két Európai Unió nukleáris programban képviselte a szervezet a lakossági véleményt. Philip Mathews alelnök az EURAD (Európai Közös Program a Radioaktív Hulladék Elhelyezéséről) civil társadalom csoportjának volt tagja. Meritxell Martens főtitkár és Dohóczki Csaba alelnök az Európai Nukleáris Energia Fórum irányító bizottságában tevékenykedett az Európai Bizottság által

2022. november 10-11-én Prágában megrendezésre kerülő rendezvény előkészítésében.

A GMF közgyűlése újra bizalmat szavazott a jelenlegi vezetőségnek így Pia Almström elnök (Svédország), Dohóczki Csaba alelnök (Magyarország), Gerben Dijksterhuis alelnök (Hollandia), Phillip Matthew alelnök (Nagy-Britannia) és Meritxell Martens főtitkár (Spanyolország) újabb egy évig a vezetőség tagja marad.

A közgyűlést követően Gerben Dijksterhuis, Borsele polgármestere beszélt az atomenergetika és az önkormányzatok kapcsolatának hollandiai gyakorlatáról. Elmondta, hogy az atomerőmű további üzemidő-hosszabbítása napirenden van, illetve a holland kormány újabb atomerőmű építését tervezi. A nukleáris létesítmények és az önkormányzatok közötti folyamatos kommunikáció az alapja az érintett felek jó együttműködésének. Ennek egyik speciális területe a balesetelhárítás. A veszélyhelyzetekre és azok elhárítására történő megfelelő készülség közös érdek. Ennek gyakorlatáról Edith van Reijden a térség biztonsági igazgatója, a témát érintő lakossági kommunikációról pedig Marco Brugmans a holland sugárvédelmi és nukleáris biztonsági hatóság elnök-helyettese beszélt. Elmondták, hogy rendszeresen tartanak balesetelhárítási gyakorlatokat, amelyekbe a polgárokat is bevonják. Mivel az atomerőmű a holland-belga határ közelében van, ezért a két ország közös programokat, gyakorlatokat is szervez.

A szakmai program második napján Hollandia nemzeti radioaktív hulladék-tárolójában tettek látogatást a GMF tagok. Az állami tulajdonban levő társaság a Borsele város mellett található

ipari parkban kialakított ideiglenes tárolóban kis, közepes és nagy aktivitású radioaktív hulladékot tárol. A felszíni tárolóban elhelyezett atomerőművi, intézményi és urándúsításból visszamaradó hulladékot száz évig tervezik itt tárolni és ezután kerülhet mélységi tárolóba, amely helyszínét még

nem választották ki. A nagy aktivitású radioaktív hulladék jelentős része a kiegészítő üzemanyagok kazetták franciaországi reprocesszálását követően keletkezik. A látogatás jó alkalmat biztosított a holland és magyar gyakorlat összehasonlítására és a tapasztalatcsere.

Negyedéves beszámoló az RHK Kft. munkájáról

A Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolójában (KKÁT) elvégezték az éves nagy karbantartást, a 24-25. kamrák összeszereléséhez szükséges feladatokat, tájékoztatta a TEIT delegációját Bara László a negyedévente esedékes találkozón. Az RHK Kft. üzemvezetője arról számolt be, hogy az első félévben betárolt 300 kazettával 10507-re nőtt az elhelyezett kiegészítő fűtőanyag-kazetták száma. Ezek biztosítéki felülvizsgálata a harmadik negyedévben megtörtént, az Országos Atomenergia Hivatal, a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség és az Euratom mindent rendbe talált. A decemberre ütemezett 60 kazetta átszállításával a 2022-re vonatkozó 360-as tervszám teljesül. A KKÁT bővítésével kapcsolatban arról számolt be, hogy a 24-25. kamrák közötti fal összeszereléséhez az ideiglenes végfal elkészült, az állandó végfal bontása megkezdődött, azt követően a III/3-as fázis keretében indulhat a csarnok építése. – Az éves nagykarbantartást végrehajtottuk, az inaktív próba sikeresen megtörtént – mondta, majd számos műszaki feladatra is kitért. Ilyen például az, hogy sikerült új gyártót találni Magyarországon az úgynevezett elasztomer tömítések előállítására. Ezekből évente körülbelül ezer darabra van szükség, de a korábbi gyártó megszűnt. Kern Zoltán, az RHK Kft. kommunikációs munkatársa a társaság többi telephelyét érintő aktualitásokat foglalta össze. Elmondta, hogy a karbantartás, öregedéskezelés, képzés minden telephelyen terv szerint zajlik. Bataapátiban, a Nemzeti

Radioaktív hulladék-tároló időszakos biztonsági felülvizsgálata lezajlott, a biztonsági jelentést 2021 decemberében küldték meg a hatóságnak, amely hiánypótlást rendelt el. Ezt az RHK Kft. 2022 szeptemberében, határidőre teljesítette. A hatóság kiadta a szükséges engedélyeket egy földalatti be- és kilépési pont létesítéséhez. Kern Zoltán tájékoztatása szerint Püspökszilágyban, ahol nem atomerőművi hulladékot tárolnak, a harmadik negyedévben hat hulladékbeszállítás történt. Azért csak ennyi, mert új hulladék szállító járművet kaptak, amelynek az engedélyeztetése ez idő alatt zajlott. Az OAH jelenlétében üzembe helyezték a hulladékok kondicionálására, azaz válogatására, tömörítésére szolgáló hulladékprést és válogatóbokszt.

A nagyaktivitású hulladékok elhelyezését célzó kutatások kapcsán arról számolt be a szakember, hogy Boda térségében az elmúlt időszakban három mélyfúrás létesült, az észlelőrendszert beépítették. Ez egy magyar fejlesztésű rendszer, amely a mélységi vizek nyomásváltozásának érzékelésére szolgál. Mint mondta, a legjelentősebb lépés ebben a térségben, hogy elkezdődtek a 3D-s szeizmikus mérések. Egy 7x7 km területen végzik ezt a munkát. A módszer lényege, hogy roncsolásmentesen vizsgálja a földkéreg felső részét. – Ez az egész év legfontosabb munkája, hosszú időt vett igénybe az előkészítése – hangsúlyozta Kern Zoltán.

Komoly fejtörést okoz az önkormányzatoknak energiaár-emelés

Az Európában kialakult energiaválság és az annak következményként tapasztalható árrobbanás nehéz helyzet elé állította az önkormányzatokat is. Mindenki számol és keresi a megtakarítási és egyben a túlélési lehetőségeket. A TEIT térségében sincs ez másként, szinte minden településen szükség van intézkedésekre.

Az áramár emelkedése körülbelül 1,5-2 milliárd forint, a gázár növekedés mintegy 500 millió forint többletkiadást jelent a paksi önkormányzat számára. Az infláció miatt a dologi kiadások 2023-ban minimum 400-600 millió forinttal nőnek, az államnak fizetett szolidaritási hozzájárulás a jövő évben várhatóan 1,8 milliárd forint lesz. Mindezek tükrében októberi ülésén a paksi képviselő-testület takarékosági intézkedésekről döntött. A közvilágítást hajnalban egy órával korábban kapcsolják le, este pedig fél órával később be, a templomok és egyéb köztéri szobrok díszkivilágítását szüneteltetik, az adventi időszakban nem lesz városzerte díszkivilágítás. A gyermekintézményeket és a Paksi Életfa Idősek Otthonát kivéve a városi intézmények energiafelhasználását csökkentik. A Paksi Képtárat, a Kincskereső Gyermekkönyvtárat, a Dunakömlödi Faluházat a fűtési időszakra bezárták, a múzeumban és a könyvtárban 18 °C-ban maximalizálták a hőmérsékletet, módosították a nyitvatartást, az intézmények hosszabb téli szünetet tartanak majd. Ebben a szezonban nem üzemel a jégpálya, sem a Paksi Gyógyászati Központ gyógyfürdője. – Ezeknek a takarékosági intézkedéseknek az a célja, hogy a válságos időszakban a város működőképes maradjon, és a kötelező feladatait megfelelő szinten tudja ellátni. Az energiaválság hatásait enyhítő intézkedéscsomag komoly szakmai és politikai egyeztetés, konszenzus eredménye. Bízunk benne, hogy a járványos idők leküzdése után, összefogással, közös erőfeszítéssel és társadalmi felelősségvállalással az energiaválság időszakát is átvészeli – indokolta Szabó Péter polgármester. Hozzátette, hogy az újrainvitások feltételeit, lehetőségeit az önkormányzat figyelemmel kíséri, és kellő időben felülvizsgálja.

Kalocsán szeptember első napjaiban már számításokat végeztek az önkormányzat által működtetett középületek, intézmények, közösségi terek energetikai szükségleteiről, hogy pontos képet kapjanak arról, milyen költségekkel számolhatnak. – Sajnos az adatok lelemlőztek voltak, hiszen a gázköltségek majd tízszeresére emelkedtek – magyarázta dr. Filvig Géza polgármester. A városvezetés elsődleges és legfőbb feladata, hogy az óvodák és a szociális intézmények működését változatlan formában biztosítsa, emiatt több épület ideiglenes bezárásáról döntött a képviselő-testület. Télen zárva lesz a sportcsarnok, illetve az uszoda. Utóbbi a városvezetőt személyesen is rosszul érinti. – A Kalocsai Úszó és Vízilabda Egyesület elnökeként és néhai édesapám révén több soron is kötődöm úszóinkhoz, de a bajban összetartunk és mindenki segítőkészen, a megoldásra összpontosítva igyekszik a helyzeten túljutni – mondta. Felajánlották az önkormányzat kisbuszát, hogy a gyerekeket tudják edzésekre vinni másik településre. Ezzel a szülőket tehermentesítik az amúgy is nehéz időszakban. Azok az egyesületek, amelyek tudják vállalni a magasabb rezsiköltségeket, továbbra is igényelhetik a városi épületeket. Munkacsoportokat alakítanak, hogy összehangolják az önkormányzati épületek használatát, összegyűjtsék az erőforrásokat és gördülékenyebbé tegyék a kommunikációt. A cél, hogy a segélyező megmozdulások – ételosztás, adománygyűjtés, idősek látogatása – szervezeten működjenek a városban. Ehhez a civil szervezeteket, a rendőrséget és a polgárőrköt is bevonják. A város különböző pontjain nappali melegedőket alakítanak ki azok számára, akiknek gondot okoz a fűtés. A szociális tűzifaprogramot bővítették, hogy még több rászoruló családot segítsen az önkormányzat.

A valamivel több mint kétezer lakost számláló Bátyán is nehezen tudják kigazdálkodni a költségeket. A hatalmas árnövekedés miatt az összes intézményben alacsonyabb lesz a hőfok. A művelődési ház és könyvtár nyitvatartását módosítják, tömbösítik. Fekete Csaba polgármester kiemelte, minden intézményük nagyon fontos feladatot lát el, így igyekeznek a leoptimalisabb megoldást megtalálni. Az idősek nappali ellátójának épülete jól szigetelt, bár a gázfűtés még így is komoly költséget jelent. Ennek ellenére mindenképpen megoldják, hogy az ellátáson ne kelljen spórolni. A polgármesteri hivatal a korábban felszerelt napelemeknek köszönhetően egy ideig gazdaságosan tudják fűteni a hűtő-fűtő klímákkal, a nagy hidegekben pedig beindítják a faelgázosító kazánt, ugyanezt a megoldást alkalmazzák az óvodában is, ahova most szerelnek be ilyen berendezést. Egy másik beruházásnak

köszönhetően pedig a ravatalozó fűtését oldják meg: ide most telepítenek napelemet.

Dunaszentbenedeken is racionalizálják az intézmények működését a téli szezonra. Speciális a helyzet, ugyanis a polgármester alig pár hónapja vette át a település vezetését. Vargyas László azt mondta: rutin hiányában a szomszédos települések vezetőinek tapasztalataira hagyatkozva, közös gondolkodás útján igyekeznek megoldást találni arra, hogy a nagyarányú energiaár-növekedés hatásait kivédjék.

Faddon rendkívüli testületi ülésen tárgyaltak a képviselők az energiaválság miatt szükséges intézkedésekről. A tét nem kevesebb, mint településünk és az alapszolgáltatásaink működőképessége – olvasható Bordács József polgármester közleményében. Ennek értelmében az összes önkormányzati intézményt maximum 20 °C fókig lehet felfűteni télen. Az Idősek Napközi Klubjának, a Falugondnoki Szolgálatnak, a Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálatnak, a Faddi Nyugdíjasok Egyesületének és a Katolikus Karitásznak a művelődési ház ad otthon november 1-től március 31-ig. A nem rendszeresen használt épületekben, terekben temperáló fűtést biztosítanak, az állandó tartózkodásra nem szolgáló épületrészekben a fűtés nem üzemeltethető. A polgármesteri hivatal épületében a gázfűtés -5 °C alatti külső hőmérséklet esetén üzemeltethető be, addig a fűtő-hűtő klímaberendezést használják, a nyitvatartási idő pedig rövidül.

Géderlakon az intézményi áramköltség kétszerese lett a korábbiak, a gáz esetében négyszeres árra számít az önkormányzat. A polgármester Katona György azt mondja, hogy a közvilágítás a legnagyobb falat. A településen úgynevezett naptáras közvilágítás üzemel, nem a mért fogyasztást fizetik. Kétszer tárgyaltak már az áramszolgáltatóval, ám a rendszer nem alkalmas a fogyasztásalapú mérésre. Gond továbbá, hogy a templom négy térvilágító reflektorát csak az amúgy is borsos havi karbantartási díjon felüli összegért kapcsolja le a szolgáltató.

Géderlak abból a szempontból szerencsés helyzetben van, hogy az összes önkormányzati intézményen van napelem, nagyobb részükben hűtő-fűtő klíma is, így amíg csak lehet, azzal fűtenek. A sportcsarnokban van lehetőség fával fűteni, ezért egyelőre nem hoztak korlátozó intézkedéseket. Ha gázt is be kell kapcsolni, akkor a takarékoskodáson túl további lépésekre lesz szükség. A kultúrházat télen bezárják Pusztahencsén. Az ott végzett tevé-

kenységeket viszont nem kell feladni, a hivatal ad otthon egész télen a civileknek. Ezt az épületet fával fűtik majd, hiszen van rá lehetőség. Az önkormányzati konyhát bérbe adták, így onnan bevétel érkezik, kiadás nem. Pusztahencsén sajnos nincs napelem, ám a nemrég meghozott intézkedésekkel az önkormányzat gazdaságosan, a tevékenységek különösebb korlátozása nélkül tud működni.

Az lenne a csoda, ha azt mondanám, hogy nem érint bennünket rosszul az energiaválság – mondta Bedi Gyula Uszód polgármestere. A képviselő-testület válságértekezletén úgy döntöttek, hogy a művelődési ház és a sportcsarnok addig lehet nyitva, amíg a hőmérséklet fűtés nélkül elfogadható. A közvilágításon spórolnának, persze úgy, hogy az a közbiztonságot ne veszélyeztesse. Szerették volna lekapcsolatni például a külterületi kerékpátút vagy a templom külső térvilágítását, de megkeresésükre a szolgáltató még csak nem is reagált. A polgármesteri hivatal és az egészségház már korábban fel lett szerelve napelemmel, itt amíg lehet, a hűtő-fűtő klímákat használják, a hivatalban visszaépítenek egy korábban elbontott cserépkályhát is, amely az ügyfélteret fűti majd.

E cikk születését megelőző napon érkezett meg Györkönybe a jövő évi gázárakra vonatkozó ajánlat, ami harmincszorosa az eddiginek. Braun Zoltán polgármester azt mondta, képtelenek az önkormányzatok ezt kigazdálkodni vagy a fogyasztást olyan szintre csökkenteni, aminek a költségét ki tudják fizetni. – Most azon dolgozunk, hogy a legkevésbé fájó és leghatékonyabb megoldásokat megtaláljuk – fogalmazott. Ahol lehetett és kellett optimalizálták a működést, például télen bezárják a művelődési házat és a civil szervezeteknek a fűtött épületekben biztosítanak helyet. Előrelátó volt az önkormányzat, mert ahol csak lehetett, napelemre, hőszivattyúra váltottak, ahol még nem, ott igyekeznek ezt még jövő év eleje előtt meglépni, de ez több tízmillió nem tervezett kiadással jár. A legnagyobb problémát – mint Braun Zoltán elmondta – a konyha üzemeltetésében jelent az árrobbanás. Gázzal főznek, aminek éves költsége – amennyiben valóban harmincszorosába kerül – 90 millió forint lesz, miközben a költség éves költségvetése 300 millió forint. Kiszámolták, egy ebédet 10 ezer forintért kellene adni, ha beépítenék az energiaköltséget. Gondot okoz az áremelkedés az önkormányzati lakások esetében,

mert kikerültek az egyetemes szolgáltatásra jogosulti körből. Györkönyben mindent elkövettek, hogy határidőn belül erre megoldást találjanak.

Madocsán az előrelátásnak köszönhetően most nincs égető probléma. Baksa Ferenc polgármester tájékoztatása szerint a gázbeszerzésre vonatkozó szerződésük 2023. december 31-ig érvényes, az áramvásárlási pedig 2024 harmadik negyedévéig, így fixáron tudják beszerezni az energiát. A hosszú távú energiavásárlási szerződés elvileg garanciát nyújt, de van olyan pontja, mely szerint a szolgáltató jogosult áremelésre, amire Baksa Ferenc reményei szerint nem kerül sor. A faluvezető hozzátette, hogy mindezek ellenére felméri, hogy hol van szükség beavatkozásra, legyen az működést vagy fűtési módot érintő. Utóbbira példa, hogy az óvoda energetikai felújítása során kiváltott kazánt alternatív fűtési módra cserélték át. – Előrelátók voltak az elődeink is, így a legtöbb intézményünk épületére napelempet telepítettek. Ilyen az óvoda, a bölcsőde, a sportcsarnok, az egészségház. Viszont a hivatal és az iskola épülete nem – mondta Baksa Ferenc. Abban bíznak, hogy lesz olyan pályázat, amiből ezt meg tudják valósítani. – Több intézményünket a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítvány támogatásával korszerűsítettük, azt reméljük, hogy lesz forrás az alapítványnál erre a célra – húzta alá. Hozzátette, a Covid okozta bizonytalanság miatt döntöttek úgy, hogy három évre szerződnek, most ennek hála, a helyzet nem olyan kritikus, mint sok más településen.

Dunapatajon csak ott használnak gázt, ahol ez elkerülhetetlen, azaz például a főzéshez vagy éppen a melegvíz előállításához. Az önkormányzati intézményeket ugyanis faaprítékkal fűtik. Dunszoki Csaba polgármester azt mondta, 2009-2012. között sorra kiváltották a korábbi fűtési megoldásokat apríték égető kazánokkal. Szintén sor került az elmúlt években az önkormányzati épületek szigetelésére, legyen szó fűdém- vagy falszigetelésről és mindenütt korszerűre cserélték a nyílászárókat is, ezért most a polgármester szerint aggodalomra nincs ok, ami nem jelenti azt, hogy az önkormányzatnál ne lenne fontos vezérelni az energiatakarékosságot, energiatudatosságot.

Tengelicen október 1-jétől visszavonásig villamosenergia- és földgáz-felhasználási szigorításokat vezettek be. – Az intézkedések meghatározásakor ügyeltünk arra, hogy a kötelezően ellátandó feladatokat mindenkor végre tudjuk hajtani – fogalmazott Gáncs

István. A polgármester kifejtette, hogy az áram felhasználásánál egységes, a gáz esetében intézményenként eltérő intézkedéseket hoztak. Ezek a teljesség igénye nélkül: a sportcsarnok csak az iskola tantervében szereplő kötelező testnevelés órákat tartják meg, drasztikus emelkedésnél szóba jöhet a teljes bezárás. Néhány intézményben nyitvatartás nélküli üzemeltetést vezettek be, egyelőre kivétel a tengelici faluház, amit villamos árammal fűtenek. Az egészségházban a rendelési idő átszervezésével, újonnan beszerzett villanyfűtéssel biztosítják a 20 °C-t. Az óvodában, mini bölcsődében zavartalan üzemeltetést biztosítanak, a polgármesteri hivatalnak csak az alsó szintjét üzemeltetik, ha kell heti négynapos munkarendre áttérve. Gáncs István tájékoztatása szerint a legnagyobb fogyasztó a konyha, ahol az energiatudatosság racionalizálása mellett biztosítani fogják a lakosság, valamint az intézmények kiszolgálását.

Dunaszentgyörgyön hosszasan tárgyalt a képviselő-testület a kialakult helyzetről. A villamos energiát jövőre még fix áron kapják, ami Kirnyákné Balogh Mária szerint megnyugtató. Az viszont a polgármester szerint aggasztó, hogy a gáz esetében ezt nem mondhatják el. – Minden közigazgatásban – szám szerint tíz épületben – gázfűtés van, ez most elkerülhető és nagy feladatot ad nekünk a közeljövőben – fogalmazott a polgármester. Szerencse ebben a helyzetben, hogy napelempet telepítettek korábban az összes önkormányzati tulajdonú intézményre, így most azt az opciót vizsgálják, hogy hűtő-fűtő klímákat szereznek be vagy hőszivattyús fűtést alakítanak ki. Természetesen az épületek használatának optimalizálását, elkerülhetetlen helyzetben korlátozását is fontolóra veszik.

Ordason annyiból kedvező a helyzet, hogy jövő év végéig él az áramvásárlási szerződés fix áron, ezért égető szükség nincs beavatkozásra. De tekintve, hogy a következő évre még borúsabbak az előrejelzések, áttekintették a helyzetet. Szabó Zsolt polgármester arról számolt be, ha valóban 6-7-szeres árak lesznek, egy olyan kistelepülést, mint Ordas, csak a közvilágítás díja csődbe juttathat. Most évi 2 milliót fizetnek, tizenkettőt biztosan nem fognak tudni, mondta a polgármester. Szeretnék az elavult világítótesteket ledekre cserélni, ha lehet szabályozhatóra, hogy 23 és hajnali 4 óra között kisebbre tudják venni a teljesítményt. Az iskolában faelgázosító kazán van, az óvodában, ami egyházi fenntartású gáz, így ott várható, hogy gondot okoz az áremelkedés. A

hivatalban most klímával fűtenek egy helyiséget, ebben dolgozik a teljes apparátus. Szabó Zsolt arra is kitért, hogy az üzemanyagárak emelkedése is takarékosra kényszeríti őket. Az ebédet kocsihoz Kalocsáról, de helyben már egy kerékpáros utánfutóval hordják ki az ételt.

– Összességében szerencsések vagyunk, hiszen az energetikai korszerűsítések segítik a hatékony üzemelést. Több intézményünk napelempel felszerelt, nyílászárókat cseréltünk, szigeteltünk, korszerű kazánokra ruháztunk be, energiatudatos izzókat használunk. De természetesen napjaink kihívása minket is takarékosra kényszerített – foglalta össze Gerjen polgármestere. Romhányi Károly hozzátette, hogy mindig küldetésüknek érezték, hogy minél több pozitív gondolatot, előremutató tervekkel nézzenek a jövőbe a nehéz időszakokban is. Most sem volt ez másként. Az áremelkedés kapcsán a lakosság részéről felmerült az igény egy közösségi kialakítására, amit az őszi-téli időszakban mindenki használhat. A „segítő sziget” nemcsak egy üres helyszín lesz, hanem a szabadidő eltöltésére alkalmas eszközökkel látják el és előadásokkal, programokkal színesítik. A „Tekerj le otthon, töltődj fel nálunk!” program elsődleges célja, segíteni az energia számlák mérséklésében, gondoskodni az egyedül élőkről, alacsony jövedelműekről és teret biztosítani a közösségi életnek.

Foktán a gázszolgáltatás jövő év végéig szól, az áramár emelkedése pedig nem jelent olyan tényt, ami a költségvetést megingatná. A hivatal hűtő-fűtőklímával fűtik, azon is, a többi önkormányzati épületen is van napelem, ezek szaldója pozitív. A könyvtár – amelynek épülete meglepően nagy fogyasztó – a fűtési szezonban heti egyszer tart nyitva. Megvizsgálták, hogy a közvilágítást érdemes-e korszerűsíteni, de ötmillió befektetéssel 5% megta-

karítást érnének el, így ezt elvetették. Villamos áram vásárlásra több helyről kértek árajánlatot, de érdemi választ még nem kaptak. Ezzel együtt nincs krízishelyzet. – Jut is, marad is – fogalmazott Bakay Károly polgármester utalva arra, hogy a település megnyugtató mértékű iparüzemi adóbevételrel rendelkezik, így a kiadásait tudják fedezni.

GYÖRKÖNYBEN ÜLÉSEZETT A TÁRSULÁSI TANÁCS

A TEIT októberi, Györkönyben tartott ülésén a 2022. évi költségvetési előirányzata módosításáról, majd a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból származó jövő évi támogatásról egyeztettek, majd a közmeghallgatás részleteiről állapodtak meg. A tervek szerint 2022. november 30-án, Kalocsán, a városháza dísztermében rendeznek közmeghallgatást, majd megemlékeznek a társulás alapításának harmincadik évfordulójáról. Dr. Filvig Géza elnök ennek kapcsán elmondta, hogy a társulás legfontosabb feladata a lakosság tájékoztatása, a közvetlen információátadás. – Ehhez elengedhetetlen, hogy a lakosság igényeit, érdeklődését fel tudjuk mérni. A közmeghallgatás arra szolgál, hogy feltehesék a kérdéseiket, megfogalmazzák a kétélyeiket a térségben élők. Ezt megtehetik személyesen vagy előre írásban – részletezte. Arra is kitért, hogy az atomenergia jelentősége a megváltozott gazdasági környezetben felértékelődött, fontos tudatosítani, hogy ez környezetbarát, hatékony energiaelőállítási mód, az ellátásbiztonság garanciája. – Mindenképpen szeretnének visszatekinteni az elmúlt harminc évre is, ami komoly stabilitást, bázist biztosít a munkánkhoz – fogalmazott a harmincéves jubileum kapcsán.

A paksi ÖKO Munkacsoport Alapítvány megkereste a TEIT-et és kezdeményezte egy gyermekeknek szóló háromfordulós „zöld” vetélkedő közös meghirdetését. A tanácskozáson Schmidt Klára kuratóriumi tag ismertette elképzeléseiket. Hangsúlyozta, céljuk a társulás településeiben élő gyermekek környezettudatos magatartásának, gondolkodásának fejlesztése.

Honti Gabriella: Nincs mit takargatnunk

Az év vége mindig a számadás ideje, így a TEIT Hírek - mint a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) egyik szócsöve - utolsó száma megfelelő apropó arra, hogy értékelje a Társaság éves kommunikációs tevékenységét. Az elvégzett feladatokról Honti Gabriella kommunikációs osztályvezetőt kérdeztük.

Majd a részletekre is kitérünk, de elsőként érdekelne, hogy röviden miként értékeled a 2022-es évet?

Kommunikációs szempontból továbbra is „csonka” évként tekintek rá, hiszen az első hónapokat még beárnyékolta a Covid-19 vírus jelenléte. Számunkra a legfontosabb, hogy aki személyesen szeretne velünk találkozni, annak meg tudjuk adni ezt a lehetőséget. Ezért üzemel a paksi látogatóteremünk és a bátaapáti látogatóközpontunk, ezért szervezünk lakossági fórumokat és ez az oka annak, hogy az oktatási intézményekbe is próbálunk minél többször eljutni. Azonban a kollégáink védelme érdekében bevezetett korlátozások teljesen elvágta bennünket ezektől az interakciós lehetőségektől, ráadásul, mikor a szabályozáson végre lazíthattunk, akkor még mindig ott volt a másik oldal: az embereknek is vissza kellett zökkennie a régi kerékvágásba, félelem nélkül közeledni a közösségek felé.

Mikor érezted úgy, hogy valóban visszaállt minden a régi kerékvágásban?

Március végén, mikor ránéztem a naptárra, akkor láttam, hogy a teljes áprilisunk be volt táblázva. Közel 400 látogatót fogadtunk, a paksi iskolákban tartott előadásaink során eljutottunk néhány száz diákhoz, 324 pályamunka érkezett a plakátkészítő-pályázatunkra, a látogatóközpontunkba sikeres veradást szerveztünk, a sajtó munkatársai is jártak nálunk forgatni és a negyedéves társulási tájékoztató programjaink is személyesen zajlottak le – hogy csak a legfontosabbakat emeljem ki.

Egyébként valahogy így nézne ki egy teljesen átlagos hónap a Kommunikációs Önálló Osztályon?

Természetesen nálunk is megvannak az intenzívebb és a nyugodtabb időszakok, de a tavasz kifejezetten az egyik legaktívabb. Szóval igen, ilyen lenne egy átlagos április. Persze alkalmazkodnunk kellett az

új situációkhoz a vírus jelenléte alatt, a személyes tájékoztatói lehetőségek helyett alternatívákat kellett kidolgoznunk. Így például a 2022-es év eredményeként tudok beszámolni arról is, hogy honlapunkra interaktív felületet fejlesztettünk, amelyen keresztül online játékok, közvélemény-kutatások, versenyek is lebonyolíthatók. Nagy terveink vannak ezzel kapcsolatban a jövőben.

A közösségi médiában is megjelentetek.

Valóban, ha hiszed, ha nem, pont ma egy éves az első bejegyzésünk a Facebookon (november 5. – a szerk.), így valójában már 2021-ben elindítottuk az oldalunkat, de az érdemi munka az idei évben kezdődött. Alapvetően azért ez nem egy nagy szenzáció, hiszen ma már az a furcsa, ha valaki nem használja a közösségi médiát, de mi most láttuk elérkezettnek az időt. Azt azért éreznie kell mindenkinek, hogy a radioaktív hulladék-kezelés nem egy olyan téma, amelynek óriási reklámra van szüksége. Ez nem egy választható szolgáltatás, nem egy ajánlat a sok közül, amelyet rá szeretnénk erőltetni az emberekre

és ehhez minden eszközt megragadunk. A radioaktív hulladékot közvetve minden ember termeli: mindnyájan használjuk az elektromosságot, amelyet nagy részarányban nukleáris energiatermelés során nyerünk, szinte mindenki átesik képalkotó diagnosztikán, sajnos a sugárterápiát is nagyon sokan ismerik, de még nagyon sokáig lehetne sorolni az egyéb alkalmazásokat. Ezen folyamatok közben radioaktív hulladék keletkezik, amelyet megfelelően kell eltárolni. Ezt a munkát meg kell csinálni, nincs más lehetőség, ez a legnagyobb természetvédelmi feladat minden ország számára.

Tehát nem konkrét reklám célzattal indítottátok el a Facebook oldalakat és a tevékenységeteknek sem az a lényege, hogy reklámozzátok magatokat.

Ha a tevékenységünk lényegét kell kiemelni, akkor azt tudom mondani, hogy minden információt közérthetően elérhetővé szeretnénk tenni az érdeklődők számára. És azt be kellett látnunk, hogy a közösségi média elsődleges információszerezési felület lett. Nem tartom elég alaposnak,

nem helyettesítheti azt, amikor a kollégáinkkal eltölt valaki 2-3 órásszát a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóban, de alkalmazkodnunk kell a felhasználói szokásokhoz. Az üzenetünk az átláthatóság biztosításával pedig egyértelmű: nincs mit takargatnunk, a munkatársaink profik, jó kezekben van a feladat, hagyjatok minket nyugodtan dolgozni, cserébe nyugodtan aludhattok!

Említetted a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolót. Többször is látogatható volt az évben.

Igen, és most nem a Látogatóközpontunkra gondolok, amely egész évben látogatható, hanem a föld alatti kamrákat is megtekinthették az érdeklődő laikusok. Sajnos nem tudunk nagy tömeget mozgatni a felszín alatt, csoportonként 20 fő szállhat alá a tárolóba és egy túrára 2 órát számolni kell. Elsőként májusban, a hagyományos Nyílt és gyermeknapunkon indítottunk 3 csoportot – nem mellékesen a látogatásokkal párhuzamosan néhány száz gyermek is megjelent a nekik szóló társrendezvényen. A Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozaton is már hagyományosan részt veszünk és ilyenkor is megnyitjuk a kapukat a 250 méter mélyen kialakított kamrákhoz, amelyekhez így szeptemberben két csoport juthatott le. Illetve csatlakoztunk idén az Erőművek Éjszakájához, amelynek keretében szintén két csoportot indítottunk – ez utóbbi rendezvényre, ha jövőre is meghívást kapunk, akkor a tervek szerint megduplázzuk a csoportok számát. Összegezve 140 főnek tudtuk megmutatni, hogy pontosan hogyan és hova kerül a Paksi Atomerőmű radioaktív hulladéka.

A társulásokról még kevés szó esett, pedig fontos láncszemet jelentenek a kommunikációs gépezetben.

Így van, kiemelt szerepük van, hiszen nem csak közvetlenül, hanem 4 információs és ellenőrzési célú önkormányzati társulással közreműködve közvetett módon is tájékoztatjuk a tevékenységünkkel érintett lakosságot az aktualitásokról. Az együttműködés lényege, hogy az RHK Kft. biztosítja az információt a társulásoknak, akik továbbítják azt a lakosság felé.

A Társulásokba azok a települések tartoznak bele, akiket érint a munkánk, a településeket pedig a polgármesterek képviselik.

A gyakorlatban milyen módon valósul meg a társulásokkal a kommunikációs folyamat, például 2022-ben?

Negyedévenként mind a 4 társulással, külön-külön személyesen találkozót szervezünk és beszámolunk a polgármestereknek az aktualitásokról, megteremtjük a lehetőséget a személyes párbeszédre. Idén még az évzáró találkozók vannak vissza. Természetesen nem csak ilyen hivatalos formában lehet elérni bennünket, összességében napi szinten kapcsolatban vagyunk, akár e-mailben, akár telefonon, vagy ha igény van rá, személyesen is. A társulások a megszerzett információkat a honlapjukon és a térségi újságjukban is feltüntetik, ez utóbbiba szakmai cikket is szoktunk biztosítani, idén eddig összesen 21 lapszámnál működtünk közre, és még 3 lapszám megjelenése valósul meg decemberig. Minden Társulásnak van egy nagy éves tájékoztató rendezvénye, ezek is lezajlottak, mindegyiken személyesen jelen voltunk, hol előadással, hol kiállítás formájában. Rendezvényenként 100-200 embert tudtunk így elérni. A gyermekekről sem feledkeztünk meg, szintén a társulásokkal együttműködve 5 alkalommal bonyolítottunk le tanulmányi versenyt vagy játékos vetélkedőt – ezeken néhány száz gyermek vett részt 2022-ben.

Mi maradt ki a felsorolásból?

Várható-e még valami az évben?

Természetesen sok „apróság” van: mi is üzemeltetjük honlapunkat, folyamatosan kiadjuk Elektronikus Hírlevelünket – ez utóbbira fel is lehet iratkozni a honlapunkon és az előző lapszámok is megtalálhatók a dokumentumok menüpont alatt. Folyamatosan frissítjük – szintén a honlapon – az átlag dózisteljesítmény adatokat a telephelyeink környezetében. Hatalmas munkát végeztünk el még 2021-ben, elkészült egy 380 oldalas tanulmány, amely a társadalmi-gazdasági hatásokat vizsgálja a nyugat-mecseki kutatási területünk környezetében, ennek utómunkáiként idén még egy 50 oldalas kivonatot és egy infografikus brossúrát is készítettünk, e két utóbbi szintén felkerül hamarosan a honlapunkra. Készül egy közérthető rajzfilmsorozatunk is a radioaktivitás és az izotópfelhasználást témakörében – elsősorban a felsős diákok számára, de ez a munka még idén nem fejeződik be. Illetve még vissza van egy hagyományos rendezvény, amelyen megjelenünk, az Atomenergia Mindenkinek programsorozat, amelyet az Országos Atomenergia Hivatal szervez – mindig más helyszínen – és a nukleáris szakma minden szegmensének képviselője részt vesz rajta előadásokkal, kiállításokkal. Biztosan sok mindent kifejejtettem, de ha valaki nem szeretne lemaradni az aktualitásokról akkor a Facebookon megtalál bennünket Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. néven. *Kern Zoltán*

Kiváló eredményeket értek el az atomerőmű fegyveres biztonsági őrrei

Tizenkettedik alkalommal, az idei évben október 8-án rendezték meg a fegyveres biztonsági őrök országos szakmai csapatversenyét, amelyhez kiváló körülményeket biztosított a Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Az idei évi versenyen is jól szerepeltek az atomerőmű FBŐ csapatai, öt férfi és egy női csapattal vettek részt a tizenkilenc csapatos mezőnyben, ahol további csapatok képviseltették magukat a rendőrség részéről, a „klasszikus” fegyveres biztonsági őrök közül és az ún. „nukleáris FBŐ-k” is indítottak csapatot. Az idei évi verseny eltért a korábbiaktól; külön kategóriákra osztották a nukleáris FBŐ-ket, illetve életkor alapján junior és senior csapatokra bontották a mezőnyt. „A fészes éves képzési programunk és a szolgálati feladataink miatt nem tudunk hosszabb távú felkészítési folyamatot beépíteni a versenyt megelőző időszakba, ezért úgy próbáljuk meg felépíteni az éves képzésünket – a saját, egyébként kötelező vizsgákat, járóváltogatónkat, az egyéb általunk szervezett képzéseket –, amivel egyfajta alapot biztosítunk a versenyre való felkészülésre” – tájékoztatót a felkészülésről dr. Péger János rendészeti üzletágvezető. A szervezett, minőségi felkészítést Oláh Imre őrseparancsnok és Járai Antal őrseparancsnok-helyettes végezte. Mindkettőjük olyan tapasztalattal és pedagógiai képességekkel rendelkezik, amely záloga a minőségi felkészítésnek. „Az akadálypályára csak részben lehet szervezeten készülni, átbeszélve a trükköket, fogásokat, de az elméletre és a fegyver szét- és összeszerelésre egyénileg kell felkészülni. Ezt mindenkinek magának kell tudnia, hogy mennyi idő szükséges a saját felkészülésére. Az eredményeink azt mutatják, hogy a versenyzőinkben meg volt az alázat, hogy megfelelően felkészüljenek ezekre a versenyszámokra is” – folytatta a rendészeti üzletágvezető. „Jellemzően visszatérő

versenyzőink vannak” – mondta el Járai Antal. „Van ebben is ingadozás (elfoglaltság, magánélet stb.), viszont vannak újjak is. Az az egészben a legszebb, hogy vannak olyanok, akik tavaly még egy kevésbé jó teljesítményt hoztak lövészetből, mára már a képzési rendszernek köszönhetően ezek az emberek beértek. El lehet mondani, hogy lövészetből a felső kategóriát hozták a versenyzőink.” „A verseny nekünk is egy visszajelzés, hogy a képzésünk jó irányban halad-e” – válaszolt dr. Péger János arra a kérdésre, hogy milyen tanulságai vannak egy-egy ilyen megmérettetésnek. „Azt látjuk, hogy egyes területeken folyamatos a fejlődés, és ez nemcsak a versenyző kollégákat illeti, hanem az egész őrseget. Minden kollégánk előrébb tart, mint három évvel ezelőtt. Nekünk a fejlődés a fontos.”

Junior „A” kategóriában az alábbi eredmények születtek:

Elmélet: I., II., III. helyezés

Lövészet: I., II., III. helyezés

Fegyver szét- és összeszerelés: I., II., III. helyezés

Akadálypálya: II., III. helyezés

Abszolút kategóriában (összetettben) elért eredmények:

I., II., III., IV., VII., IX. (női csapat) helyezés

Különdíj: legjobb női csapat

Az atomerőmű csapatai többnyire az RHK Kft. csapataival vívtak rendkívül kiegyezett versenyt, de az idei évben, a legtöbb versenyszámban az erőművesek szerepeltek jobban. Az egyéni és a csapatfelkészülés nem tud elválni egymástól, ahogy a fizikai edzettséget sem lehet elválasztani az elméleti és mentális felkészüléstől; a siker mindezen képességek együttesében rejlik.

CÉGYYŰRŰ ÜNNEPSÉG A PAKSI ATOMERŐMŰBEN

Több mint három évtizede alapította az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. a legrangosabb elismerését a Céggyűrű kitüntetését. A hagyományokhoz hűen idén is húsz munkavállaló vehette át az elismerést.

Az október 13-án tartott rendezvényen Pekárik Géza vezérigazgató köszöntötte a kitüntetetteket. Beszédében hangsúlyozta, hogy mindig sikerül olyan kollégákat példaként állítani a kollektíva elé, akik kellő szaktudással, tapasztalattal rendelkeznek.

Kitüntetésben részesültek: **Benkéné Ambach Erzsébet, Bodor Ferenc, Csapó András, Fazekas Attila, Hajnád György Zoltán, Kern Attila, Kovácsné Kiss Katalin, Kurucz András, Licker-Szabó Ágota, Mecker István, Siklósi Mátyás, Sóthy András, Steiner Endre, Szántóné dr. Mónus Edit, Szőke István, Tarnóczy László, Varga Ferenc, Véha Edit, Vigh Károly, Zemkó Istvánné.**

Az elismerésnek az adja a különlegességét, hogy mögötte a kollégák javaslatai állnak, az ő aláírásaik teszik becsesebbé. Idén hetvennyolc jelölt közül választotta ki a kuratórium a díjazottakat.

Fontos a nemzetközi együttműködés

A European Utility Requirements a Paks II. Zrt.-vel együttműködve kétnapos, angol nyelvű képzést szervezett Budapesten, a New Nuclear Watch Institute atomipari kutatóközpont londoni rendezvényén pedig ugyancsak téma volt a paksi atomerőmű-beruházás.

A tudásmegosztás és a nemzetközi együttműködés fontosságára hívta fel a figyelmet Jákli Gergely, a Paks II. Zrt. elnöke, vezérigazgatója a European Utility Requirements (EUR) szervezet kétnapos budapesti rendezvényén. Az új atomerőművi projektekre vonatkozó szabványok megalkotását és folytonos aktualizálását végző szervezet angol nyelvű tréningjén tíz ország százhusz, nukleáris iparban dolgozó szakembere vett részt. A Paks II. Zrt.-vel együttműködve megvalósuló szemináriumon a vállalatvezető elmondta, hogy a társaság épít a nemzetközi tapasztalatokra, megfelel a szabványoknak és elvárásoknak, és aktív szerepet vállal a nemzetközi szakmai párbeszédben.

– Célunk, hogy a nemzetközi javaslatokat beépítve a projektünkbe a lehető legjobb és legbiztonságosabb atomerőművet építsük – emelte ki Jákli Gergely hozzáfűzve, hogy Magyarországon is igen komoly szakmai tudás halmozódott fel az atomenergetika terén, amely méltán ad okot büszkeségre. Az elnök-vezérigazgató kitért arra is, hogy különösen most, az energiaválság idején fontos szempont, hogy egy atomerőmű mikor kezd meg a működést. Éppen ezért a Paks II. projekt felgyorsítása a cél, de ez sem írhatja felül a nukleáris ipar legfontosabb szempontját – ez pedig a biztonság. A szeminárium házigazdája Pásztor Imre, a Paks II. Zrt. műszaki főmérnöke, az EUR vezető testületének tagja volt, aki előadásában a biztonsági osztályba sorolásra vonatkozó követelményeket ismertette a többek között francia, finn, spanyol, cseh, lengyel, belga és török szakemberekből álló hallgatóságnak. Túri Tamás, a társaság irányítástechnikai osztályvezetője az irányítástechnikát, illetve az ember és gép kapcsolatát érintő szabványokról tartott előadást, Nyárádi Balázs vezető szakterületi szakértő pedig a turbinaszigeti berendezések, rendszerek és azok segédrendszereiről beszélt.

Budapest mellett Londonban is téma volt Paks II.: Hugyecz Attila személyében magyar előadó is szerepelt a londoni színhelyű

New Nuclear Watch Institute konferenciáján. A Paks II. Zrt. főtanácsadójának előadása fókuszában hazánk villamos energetikai helyzete és a Paks II. projekt állt. A Fenntartható jövő – Az energiatrilemma kezelése címet viselő szimpóziumon a szakember többek között a volt brit klímaügyi miniszter, Tim Yeo, a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség, a nucleareurope és a European Nuclear Society képviselőinek társaságában szólalt fel. Hugyecz Attila beszélt arról, hogy a paksi projekt nemzetközi követelményeken alapul, vagyis az új blokkok európai és világszervezetek által lefektetett szabványok és előírások szerint épülnek. Emlékeztetett rá, hogy a Paks II. beruházás nemzetközi projekt, számos nyugati beszállítóval valósul meg, az irányítástechnikai beszerzést például német-francia, a turbinaszigeti megvalósítását pedig amerikai-francia cég végzi.

A konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy a zöldátmenet fontos eszköze a nukleáris energia, a Nemzetközi Energia-ügynökség képviselőjének előadásából az is nyilvánvalóvá vált, hogy az energiaátmenet megvalósítása atomerőművek nélkül sokkal bonyolultabb és költségesebb vállalkozás lenne. Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága egyik vezetője pedig arról beszélt, hogy legfrissebb számításai szerint az atomerőművekben termelt villamos energia karbonintenzitása a teljes életciklust tekintve a legalacsonyabb az erőművi technológiák között.

A szimpóziumon elhangzott: az energetikai válság miatt az atomenergiára nagyobb szükség van, mint korábban. A háborús helyzet miatt az energiaellátás biztonságának kérdése prioritássá vált, és hasonló hangsúlyt kap napjainkban az áramárak alakulása is. Az atomerőművek mindkét kérdésre megnyugtató választ adnak, klímavédelmi értékük eddig is vitathatatlan volt, ezért a konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy a nukleáris iparágat ma rendkívül kedvező környezet övezi.

ZÖLDRE VÁLTUNK

Újabb naperőmű épült Paks határában

A Greenergy Cégcsoport napelemes erőműve 10 megawattos kapacitással működik, ez azt jelenti, hogy a napelemes erőmű használatával évente 4 ezer tonnával lehet csökkenteni Magyarország szén-dioxid-lábnyomát.

Dajbukát László Levente, a Greenergy-csoport vezérigazgatója azt mondta, a rendszer különlegessége, hogy a paneleket mindig az optimális napsugár beesési szögében tartja követve a Nap pályáját. Ez a hagyományos rendszerekhez képest 15-20 százalékkal magasabb napenergia-hasznosítást és kiegyensúlyozottabb napközbeni termelést tesz lehetővé. Az első évben a rendszer becsült termelése 17 GWh lesz. – Elköteleztünk magunk a zöld energiatermelés mellett. A paksi napelempark a vállalati növekedési stratégiánk egyik fontos állomása – húzta alá Dajbukát László Levente.

A 2007-ben alapított Greenergy Cégcsoport elsősorban nagy hatásfokú kapcsoltan működő (villamos- és hőenergiát termelő), valamint megújuló energiaforrást hasznosító kiserőművekkel foglalkozik. Dajbukát László Levente hozzátette: a megújuló energiaforrásokra és energiaportfólió szélesítésére egyre nagyobb szükség lesz, ezért a Greenergy a következő 1-2 évben további naperőművek és villamosenergia-tárolók megvalósulását tervezi az országban.

Magyarországon jelenleg 3300-3500 MW-nyi napelem dolgozik. A kormány legfrissebb kapacitáselemzése szerint ez 2024-re 6500, 2030-ra pedig 13 000 MW-ra nőhet.

Öt és félezer háztartás energiaellátását képes biztosítani az a naperőmű, amely októberben kezdte meg a termelést Paks határában. A 10 megawattos villamosenergia-termelő üzem az M6-os autópálya szomszédságában épült meg. A KÉSZ Csoport többségi tulajdonába tartozó Greenergy zöld beruházással hozta létre a naperőműparkot. A létesítményt szeptember elején már felkapcsolták az energetikai hálózatra, a kereskedelmi üzem pedig októberben indul. A létesítményben több mint 44 invertert és 21384 napelempanelt szereltek fel. A 10 millió eurós, azaz több mint 4 milliárd forintos beruházása évente több mint 5500 háztartás átlagos fogyasztását képes megtermelni.

NAP- ÉS ATOMENERGIÁRA ÉPÍT AZ MVM

Komoly fejlesztések valósulhatnak meg a következő években az energiaszektorban. Öt éve csak egyetlen naperőmű teleppel bírt az MVM, ma 160-nal rendelkeznek és még az idén további harminchárommal nőhet ez a szám - mondta el Kiss Csaba, az MVM termelési vezérigazgató-helyettese az Energy Investment Forum konferencián. Tájékoztatása szerint a jövőben az energiafogyasztás jelentős részét a villamos energiára fogja kitenni. Az energiatermelési portfólióban a nukleáris energia megmarad, sőt Paks II. üzemelképésével a nukle-

áris termelő kapacitások megduplázódnak. Fontos lépésnek nevezte a Paksi Atomerőmű üzemidő hosszabbítását. Így akár további 20 évre tudnak jelentős nukleáris kapacitást megtartani. Kiemelte, hogy a nemzetközi trendek is erre mutatnak. A Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítása segíti a jövő energia-biztonságát. Ezen felül mind a szél, mind a napenergia szerepe tovább nő a jövőben. Említést tett arról is, hogy egyéb kapacitásokkal is foglalkozni kell. Ennek érdekében vizsgálni kell a hidrogéntekológiákat is. Ez - mint aláhúzta - nem terme-

lési mód, hanem energiaszállítási eszköz. Ráadásul a hidrogéntekológiák gyors terjedése csak 2030 után várható. Jelenleg viszont a földgáz alapú erőművek a legalkalmasabbak a kiegyenlítő szerepre. Rövidtávon és középtávon gázturbinák nélkül nem lehet az energiarendszer egyensúlyát fenntartani - szögezte le Kiss Csaba. Kiss Csaba arra is kitért, hogy az erőmű fejlesztések mellett energiataroló projektek is folyamatban vannak az MVM-nél. Jelenleg két akkumulátoros tárolókapacitás kiépítésén dolgoznak.

Bővítették a foktői növényolajgyárat

Közép-Európa leghatékonyabb és legnagyobb olajfinomító üzeme jött létre Foktőn azzal, hogy bővítették a Viterra Növényolajgyártó Kft. üzemét. Az állam 1,8 milliárd forint támogatást nyújtott a 22 milliárd forintos, kiemelt jelentőségűnek minősített beruházáshoz. Az üzem jelenleg 134 embert foglalkoztat. A beruházás az ő munkahelyük megtartását és negyven új munkahely létrehozását biztosítja.

A Viterra Növényolajgyártó nemzetközi cégcsoportjának vezérigazgatója, David Mattiske elmondta: a világklasszis új létesítménnyel kibővül a mezőgazdasági termékeket kezelő, feldolgozó és forgalmazó globális portfóliójuk. Jelenleg 37 országban vannak jelen és több mint 18 ezer embert foglalkoztatnak. A cég 26 éve van jelen hazánkban, ahol 310 munkatársa van. – A foktői üzem világszinten is ez az egyik leghatékonyabb és legnagyobb kapacitású gyárunk, lényegében ennek sikere tette lehetővé az újabb nagy, jövőbe mutató beruházást – fogalmazott. A foktői egységben élelmiszer minőségű finomított olaj készül.

Az itt termelt nyersolaj ötven százalékát helyben finomítják, az itt előállított termékek mintegy 80-85 százalékát az exportpiacon értékesítik.

Az olajfinomító átadásán Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter arról beszélt, hogy a magyar mezőgazdaság világágyár, hiszen a világválság alatt sem alakult ki ellátási zavar, a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar el tudta látni az embereket jó minőségű, biztonságos élelmiszerrel. Mint mondta, a magyar élelmiszeripar termelési értéke 4400 milliárd forintot ért el tavaly, amire még nem volt példa, ez 17 százalékos növekedést jelentett. A miniszter szerint a Viterra foktői beruházása ezt is erősíti.

Font Sándor országgyűlési képviselő arról beszélt, hogy rendkívül előrelátók voltak a korábbi döntéshozók, hiszen nagyon jó helyre pozícionálták a gyárat. Örömet fejezte ki annak kapcsán, hogy további bővítést is terveznek, hiszen az újabb munkahelyeket jelent a térségben.

A térségbe csábítanák a turistákat

A TEIT települések közül Paks és Kalocsa, valamint Dunaföldvár és Bölcse is profitált abból a közös turisztikai pályázatból, amelynek záróeseményét október végén tartották Bölcskén. A 300 millió forint összértékű programra a Tudással a Jövőért Közhasznú Alapítvány vezette konzorcium a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programban (TOP) nyert el támogatást. Az összefogás célja az volt,

hogy az ország turisztikai térképére felkerüljön a Déli Dunakanyar, és mások is megismerjék a térség természeti, kulturális és gasztronómiai értékeit. A négy társult településen különféle fejlesztések valósultak meg. Paks-Dunakömlődön egy kerékpáros-pihenőt hoztak létre, a Lussonium területén római kori játszóteret és fűszerkertet. Madocsán infomációs terminállal és internettel ellá-

tott kerékpáros pihenő- és tűzrakóhely, modern játszótér, illetve Duna-parti sétány létesült. Fehérvári Tamás, a források elosztásáért felelős Tolna Megyei Közgyűlés elnöke a zárórendezvényen arról beszélt, hogy már készülnek a további tervek. Tolna megyébe a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program folytatásaként 45 milliárd forintnyi fejlesztési forrás érkezik a továbbiakban.

TÉRSÉGI HÍREK

TÉLI MENETRENDRE ÁLLT ÁT A KOMP

Tekintettel arra, hogy egyre rövidebbek a nappalok, a Paks-Géderlak között üzemelő komp menetrendje megváltozott. A téli időszakban reggel 7-től 12 óráig, majd 14-től 16 óráig óránként jár a komp. Menetrenddel és díjszabással kapcsolatos további információ a www.hajozas.net oldalon olvasható.

ÚJABB MÉRFÖLDKÖHÖZ ÉRKEZETT A HÍDÉPÍTÉS

Megkezdődött a Kalocsa-Paks híd szabad szerelése. A bal ártéri hídszerkezet – kalocsai oldal – a végleges helyére került. A jobb ártéri hídszerkezet szerelése folyamatos. A 440 méter hosszú mederhíd alépítményei elkészültek, ezzel újabb mérföldkőhöz érkezett a beruházás. A kalocsai hídág indítózöm szilárdulását követően beemelték a zsaluzókocsikat a keleti mederpillérre. A művelethez szükséges négy zsaluzókocsi részegységei hat országból érkeztek, az egyedi konstrukciót Magyarországon szerelték össze a szakemberek. Az emelésüket a Clark Ádám úszó-daru segítségével, egy napos hajózási zárlat mellett hajtották végre. A zsaluzókocsi, egy bonyolult gépészettel rendelkező segédszerkezet, amely lehetővé teszi a mederhíd főtartóinak a szabad szerelését. Öt méterenként, úgynevezett zömönként halad előre. Egy zöm 14 nap alatt készül el. A műveletet a Duna felett minden különösebb alátámasztás nélkül hajtják végre, így a kivitelezés ideje alatt a nemzetközi hajózási útvonal zavartalanul üzemel. A szabad szerelést követően, a zárózömök betonozása után a zsaluzókocsikat szétbontják, ekkor jön létre a két part közötti összeköttetés a bal- és jobb ártéri híddal együtt. Miután a híd főtartó szerkezete elkészült, megkezdődhet a hídtartozékok szerelése, valamint a befejező folyamatok kivitelezése. A cél, hogy a két part közötti a teljes összeköttetés létrejőjön 2023 év végére.

ORSZÁGOS HORGÁSZVERSENY A SZELIDI-TÓNÁL

A negyedik alkalommal rendezték meg az országos Ponty és Amúrfogó Kupát Dunapataj-Szelidi-tónál. A nonstop horgászverseny 28 csapat 84 versenyzőjével zajlott. A halban egyébként is bővelkedő Szelidi-tavon a fogási esélyeket ezúttal az is növelte, hogy a versenyt megelőzően 30 mázsa pontyot telepítettek. Az ötnapos horgászverseny idejére az egész tó területén horgászati tilalmat rendelt el a Dunapataji Horgász Egyesület, támogatva a verseny sikeres lebonyolítását.

MEGÚJULT A KÁPOLNA A KALOCSAI KÖZTEMETŐBEN

Dr. Bábel Balázs, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye érseke stílusosan Mindenszentek napján áldotta meg a város megújult kápolnáját. A beruházásra a Magyar Állam kisvárosi programjának pályázatán nyert 200 millió forint vissza nem térítendő támogatást az önkormányzat. – Hosszú évekig a leromlott állapotú kápolnánál vettünk végső búcsút eltávozott szeretteinktől, nagyon örülök, hogy az egy esztendő alatt megvalósult beruházásnak hála idén méltó helyen tudunk emlékezni – fogalmazott köszöntőjében dr. Filvig Géza polgármester. Felújították és átalakították a 19. század második felében épült, helyi védettségű kápolnát és az 1960-as évek végén hozzacsatolt építményeket, csaknem 150 méternyi téglá és kovácsoltvas kerítésszakaszt. A szentélyben lévő ablak tokszerkezetét újra gyártották, a festett ólomüvegezést pedig gyönyörűen helyreállították. Elvégezték a villamos hálózat és gépészet teljes felújítását. Az átépítés során az oldalszárnyakba kerültek a kiszolgáló funkciók: hűtőkamra, papi ruhaváltó, raktár, valamint a szociális blokk, benne pihenő-melegedővel, zuhanyozóval, mosdókkal, melyek egyike akadálymentes.

ELKÉSZÜLT A TEMPLOMKERT ORDASON

A Magyar Falu Pályázat keretében ötmillió forintot nyertek a templomkert parkosítására és új kerítés építésére Ordason. A Magyar Falu Programban elnyert 5 millió forintból, háromszáz óra társadalmi munkából, valamint az egyházmegye támogatása és a gyülekezeti tagok anyagi felajánlásai eredményeként tették szebbé a közel 250 éves templom környezetét. Az ebből az alkalomból tartott ünnepségen vette birtokba a közösség a templom melletti házat, amelyet a Saád család teljes berendezéssel a református egyház tulajdonába adott. Bán Béla, a Bács-Kiskunsági Református Egyházmegye esperese hirdetett ígét, majd Szabó Zsolt polgármester, egyben egyházi gondnok mondott köszönetet. – Kis közösségünk nagy ajándékot kapott, mellyel jól kell sáfárkodnunk – fogalmazott. A Visszatérés Háza kertjében folytatódott ünnepségen dr. Saád József beszélt családja sorsáról. A kertet és a Visszatérés Házát megáldotta és megszentelte Farkas István, a gyülekezet lelkipásztorja és Pata Jenő Gábor plébános. Az ünnepségen Nemcsényi Vendel István verssel és Viczián Tímea zenével közreműködött.

USZÓDI GYEREKEK JÁRTAK A KALOCSAI MENTŐÁLLOMÁSON

A kalocsai mentőállomás munkatársai elhivatottan dolgoznak azon, hogy az életmentés a legkisebb korosztály számára se legyen ismeretlen. Ezért különböző rendezvényeken, eseményeken, iskolákban tartanak oktatást, de szívesen látják az érdeklődőket a mentőállomás falain belül is. Legutóbb uszódi kisiskolások élvezhették az Életmentők Kalocsai Mentőalapítvány vendégszeretét. A kisdíjak sok hasznos tapasztalattal gazdagodtak: ismerkedtek a mentés-technikai eszközökkel és a mentőautót is megnézték belülről. Az uszódi gyerekek kalocsai kirándulásuk során jártak az Érsekkertben is.

ÚJRA VAN FOGÁSZATI ELLÁTÁS

Dunaszentbenedeken, az egészségháiban lévő fogászati rendelésen újra teljeskörű ellátással várják a betegeket. A fogorvosi rendelőt TOP forrásból elnyert vissza nem térítendő támogatásból alakították ki 2019-ben. A Dunaszentbenedek, Géderlak, Uszód és Ordas községek által alkotott közös, összevont ellátási területén élők a beavatkozások egy részét társadalombiztosítási térítéssel igényelhetik.

Bejelentkezés, információ: +36206263515

KÉSZÜL A SZÁLLÁSHELY AZ ERŐMŰÉPÍTŐKNEK

Halad Pakson a Paks II. projekt kiszolgálására készülő 300 fős szállás kialakítása. A WHB Group a PIP Nonprofit Kft. megbízásából két, egyenként 680 négyzetméter alapterületű háromszintes könnyűszerkezetes épületet létesít. Ezen felül készül egy portaépület, egy sportpálya és egy 148 autó befogadására alkalmas parkoló. A beruházás részeként térköves járdákat, utakat építenek és a zöldfelületeken öntözőrendszert is telepítenek.

A munkálatok az ütemezés szerint haladnak, elkészült az „A” épület acélszerkezete, a „B” épület alaplemeze a gépészeti és elektromos alapszerelésekkel, szinte a teljes területen a talajstabilizáció, valamint a külső közműépítések – számolt be a cég közösségi oldalán. Az „A” épület tűzgátlófestése után a födémelek készítését végzik, a „B” épületen pedig az acélszerkezet állítását.

FÁSÍTÁSI PROGRAM KALOCSÁN

Két új fasorral és több helyszínen, összesen 70 db facsemetével gazdagodott Kalocsa városa a MOL Városfa Programnak köszönhetően. A program a zöldítésen túl a gyermekek környezettudatos nevelésére is nagy hangsúlyt fektet, így a város több pontján óvodások és iskolások is részt vettek a falültetésben.

KALOCSA

PAKS

GÉDERLAK

TENGENIC

GYÖRKÖNY

MADOCSA

USZÓD

DUNASZENTBENEDEK

GERJEN

ORDAS

FOKTÓ

DUNASZENTGYÖRGY

DUNAPATAJ

FADD

BÁTYA

PUSZTAHENCSE

Impresszum:

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja

6300 Kalocsa, Szent István út 35.

titkarsag@kalocsa.hu

Felelős kiadó: Dr. Filvig Géza TEIT elnök

Készítették: Babai István, Koska Ágnes, Mocsnik Alla, Schmidt Ferenc, Vida Richárd, Vida Tünde

Készült: Kerényi nyomda, Szekszárd

Megjelenik: kéthavonta Pakson és környékén 24 000 példányban